

Ferdig på ei helg

VANSKELIGHETSGRAD:

“ Tenk nøye gjennom oppgaven før du går i gang. Prosjektet består av mange forskjellige små oppgaver. Sjekk om du har alle materialene du skal bruke. ”

FØR DU GÅR I GANG

Materialer

- Lekter, 38 x 56 mm
- Skruer, 5 x 100 mm
- Gipsplater, 90 cm brede
- Gipsskruer til tre, 3,5 x 32 mm
- Ekspansjonsskum
- Selvklebende glassfiberstrimler
- Sparkelmasse, hurtigtørkende
- Tapetlim
- Glassfiberstrie, forgrunnet
- Slipapir, korn 80 og 120
- Maling

Pris

Cirka 2000 kroner

Spesialverktøy

- **Slipesåle:** Er smart fordi den sliper hele skjøten på én gang
- **Tapetkost:** Glatter ut strien
- **Bred sparkel:** Brukes til å skjære til strien med, og til å sparkle med

Lørdag 09:00

Spas omrammingen

Når du blander en dør, er det smart å spare de gamle omrammingene i tilfelle du en dag angrep deg, og vil åpne opp igjen. Skru derfor heller ikke i gulvet.

BLEND DØØREN

så hullet blir usynlig

Døråpningen mellom de to stuenes skal blendes, fordi det ene rommet skal brukes som soverom.

Døråpningen skal lukkes med gipsplater, og ny tapet skal settes opp. En oppgave du kan klare på en helg med hurtigtørkende sparkelmasse og forgrunnet glassfiberstrie.

Når du skal blende av en dør er det mange småprosjekter som skal gjøres. Du skal rive ned, bygge skjelett, sette opp gipsplater, sparkle i flere omganger, legge på tapet, male og ordne fotlister. Alt dette krever at du organiserer arbeidet og utnytter tørketiden godt. Etter både sparkling og maling kan du gjøre andre deler av prosjektet. Det er nødvendig at du bruker hurtigtørkende sparkelmasse og grunnet glassfiberstrie for å rekke alt på en helg.

Veggen er forholdsvis tynn (82 mm), så du kan nøye deg med å sette opp et skjelett av lekter rundt i karmen, slik at åpningen kan lukkes med gipsplater. Hvis du ønsker å være helt sikker på at åpningen ikke kan sees, bør du helsparkle veggen fra hjørne til hjørne, før du setter opp glassfiberstrie og maler. Det gir det optimale resultatet. Men her velger vi den nest beste løsningen, hvor vi kun sparkler i åpningen der gipsplatenes settes opp. Derfor vil et trent øyet sannsynligvis kunne se hvor åpningen har vært. Men gjør du grundig arbeid med å pusse overgangene og legger skjotene på tapetet godt inntil hverandre, så blir det nesten like bra som helsparkling av veggen. Og du sparer mye tid.

Lørdag

Forberedelser

Rydd rommene og dekk til gulvet skikkelig med papp før du setter i gang.

Du må sjekke tykkelsen på veggen, slik at du kjøper inn lekter i riktig størrelse til skjelettet som skal settes opp i karmen hele veien rundt.

Tykkelsen på veggen finner du ved å måle selve karmen. Er du i tvil kan du ta av listene, da er det ennå enklere å måle tykkelsen på veggen, og da er du helt sikker på å få de rette målene.

Her er veggen 82 mm. Det passer med 38 x 56 mm lekter og to lag gips. Hvert lag er 13 mm tykt, så regnestykket blir: $26 + 56 \text{ mm} = 82 \text{ mm}$. Hvis veggen din er tykkere enn vist her, må du kjøpe større lekter eller bjelker, og skjære dem til.

1 Finn tykkelsen på veggen, slik at du kan bygge trerammen, som er tilpasset veggens tykkelse. Du kan måle karmen, som har samme tykkelse som veggen. Men hvis du fjerner listene er det enda enklere å få riktige mål.

2 Fjern omrammingene. Vil du gjøre det forsiktig, så bruk først et stemjern til å løsne listene, og deretter et brekkjern. Spikerne sager du av med en baufil.

Lørdag 20
Søndag 21

Ferdig på ei helg

Lørdag 11:00

Skum som utvider seg

Når du river ned de gamle omrammingene, kan noe av pussen følge med slik at det blir store hull i veggene. Da får du bruk for ekspansjonsskum, som kan fylles i hullene. Til store hull er det lurt å fylle på skum i flere omganger. Da skummer du først litt og lar det tørke i 20 minutter, før du skummer hullet helt ferdig. Det gir det beste resultatet.

Lørdag 13:00

“ Hvis du er alene om å skulle blende av en dør med gipsplater, er det en fordel å velge plater som er 90 cm brede. De er betydelig enklere å håndtere for én mann. ”

Lørdag 15:00

Vær nøyaktig når tapetet rundt åpningen fjernes

Du skal fjerne 8-10 cm av glassfiberstrien på veggene rundt åpningen. Du kommer bedre til hvis du gjør dette før gipsplatene settes opp. Det er viktig at du skjærer helt rett både loddrett og vannrett, slik at du får fine skjøter når den nye strien settes opp. Skjær hele tiden slik at du kun løsner tapetet, da unngår du å ødelegge sparkel og puss. Det gjør det enklere når du senere skal sparkle.

Sett opp skjelettet

Det skal bygges et skjelett, som passer til døråpningen på 131 x 207 cm. Skjelettet lages av 38 x 56 mm lekter og består av en ramme med to lekter i midten. Det plasseres slik at det passer med 90 centimeter fra den ene siden til midten av den ene lekten, og 41 centimeter til den andre. Det tilsvarer én hel og i underkant av en halv gipsplate.

Når du skal sage til lektene så husk å ta høyde for at de to loddrette lektene i midten ikke er så lange som de to ytterste lektene, som går fra topp til bunn. De midterste lektene er to ganger lektenes bredde kortere enn de ytterste.

1 Sett sammen skjelettet som skal sitte i åpningen. Det monteres med 5 x 100 mm skruer. Husk å bore hull slik at ikke treet fliser seg opp. Det er en god idé å montere rammen på gulvet før den skrues fast. OBS! Rammen skal ikke skrues i gulvet.

2 Sett opp rammen, og mål at den sitter nøyaktig midt i karmen. Det er viktig at rammen plasseres i vater og akkurat i midten, slik at det blir plass til gipsplater på begge sider av trerammen.

3 Monter de midterste lektene når rammen er skrudd fast til veggene med 5 x 100 mm skruer. Er veggene av stein, kan du bruke monteringskruer.

Bruk gipsplate som bord

Hvis du mangler et sted å skjære til tapetet, kan du bruke en gipsplate som bord. Du må selvfølgelig være oppmerksom på ikke å skjære ned i gipsplaten med hobbykniven. Sørg også for at det er helt rent på bordet der du arbeider med tapetet.

Sett opp gipsplater

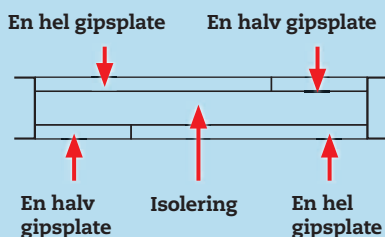
Med en døråpning som måler 131 x 207 cm, passer det fint å bruke gipsplater, som er 90 cm brede. Da skal det brukes knapt halvannen plate ($90 + 45 = 135$ cm) til hver side. Normalt skjæres sparkelkanten av når gips settes mot annet materiale, men det behøves ikke her, da overgangene likevel skal sparkles.

Det skal brukes kun ett lag gips på hver side for å lukke åpningen. Mellom disse et lag isoleringsmateriale, da blir veggen lydtett nok for dette rommet.

Fjern tapetet rundt åpningen, ca 10 cm fra kanten, før du setter opp gipsplater. Da kommer du lettere til.

Slik plasseres gipsplatene

Fordi det kun skal være ett lag gips på hver side skal skjøtene være forskjøvet, slik at gipsveggen får optimal styrke. Du skal altså plassere den hele gipsplaten på den siden der den halve gipsplaten sitter på motsatt side.

Skjær med en skarp hobbykniv etter et vater, brekk av gipsplaten og skjær den helt løs.

1 Skjær til gipsplatene i lengde og bredde. Du kan bruke vateret som linjal. Her skal det brukes to hele gipsplater, som kun skal skjæres til på lengden, samt to halve plater, som skal skjæres til både i lengde og bredde.

2 Monter på den ene siden av skjelettet med 3,5 x 32 mm gipsskruer til tre. Skruene plasseres med ca. 15-18 cm avstand rundt på kanten av rammen. En avstand på 20-23 cm er greit på de midterste lektene.

Bruk maske og hansker når du jobber med glassull.

3 Isolér veggen med glassull slik at veggen blir lydtett. Når gipsplatene er montert på den ene siden, kan du isolere fra den motsatte siden. Skjær til glassullen, slik at den sitter litt i spenn mellom lektene.

4 Skjær til gipsplatene på den motsatte siden. Skru dem fast på samme måte som på den første siden.

Klargjør for tapet

Før du setter opp tapetet, må du klargjøre underlaget. Mellom gipslaget og murpussen kan det være huller eller sprekker. De skal fylles med ekspansjonsskum, slik at du har et noenlunde jevnt underlag å sparkle på.

Det stykket av muren rundt åpningen hvor du har fjernet 8-10 cm av tapetet, skal også slipes rent for tapet- og limrester med pussepapir korn 80, slik at dette underlaget også blir så jevnt som mulig. Pass på at du ikke skader kanten på tapetet når du pusser.

Skjær vekk overskytende skum med et skarpt knivblad.

1 Fyll de store hullene i forskalingen med ekspansjonsskum, slik at du kan sparkle kun et tynt lag. Skummet skjæres til når det er tørt. Skjær av så det er plass til litt sparkel. Murpussen slipes ren for tapet- og limrester med pussepapir korn 80.

2 Sett på selvklebende tapetbånd over skjøtene. Dette tapetbåndet får sparkelmassen til å hefte bedre, slik at skjøtene blir sterke. Alternativt kan du bruke papirteip, det er like bra.

Lørdag 20
Søndag 21

Ferdig på ei helg

Søndag 09:00

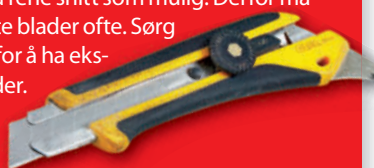
“I dag skal du sparkle igjen veggen, legge på tapet og male. Det blir en del tørketid, som du med fordel kan utnytte til å forberede andre deler av prosjektet.”

Søndag 11:00

Hobbykniven er viktig

Du har bruk for en god hobbykniv til dette prosjektet. Den skal brukes både til å fjerne overskytende skum og å skjære til gipsplater og tapet. Det er en fordel at du lager så rene snitt som mulig. Derfor må du skifte blader ofte. Sørg derfor for å ha ekstra blader.

Søndag 16:00

Bruk forgrunnet strie

Det er en fordel å velge forgrunnet glassfiberstrie. Hvis ikke får du mye malerarbeid og vil ikke kunne rekke dette på en helg. Husk at det som vender utover på tapetrullen, også er det som skal vende utover når det legges på veggen.

Søndag 17:30

Fotlistene mangler

Vi rekker ikke å sette opp fotlistene denne helgen, så de blir først montert på følgende helg. Du kan få gode tips til hvordan disse settes opp på våre hjemmesider www.gjoerdetselv.com.

Søndag

Sparkling

Veggen skal sparkles to ganger. Derfor er det smart å gjøre første runde på lørdag kveld, slik at veggen kan tørke over natten. Da er veggen klar for å sparkles på nytt søndag morgen.

Du skal sparkle skjøtene på gipsplatene og overgangen mellom gipsplater og murvegg. Hvis det er blitt hull i murpussen, skal de også fylles ut. Her har vi valgt en hurtigtørkende sparkelmasse for bedre å kunne rekke alt sammen. Bland opp sparkelmassen rimelig tynn, slik at du lettere får lagt på et tynt lag. Det tørker også raskere.

Når sparkelmassen er tørr, skal skjøtene pusses. Husk å rengjøre veggen for pussestøv, før du sparkler for andre gang.

1 Sparkle skjøtene mellom gipsplatene og i overgangen mellom gips og pusset mur. Legg et forholdsvis tynt lag med sparkel på, og sparkle så nøyaktig som mulig slik at du begrenser pussejobben. La så sparkelmassen tørke.

Legg på tapet

Før du legger på tapet, skal veggen finpusses en enkelt gang og rengjøres grundig for pussestøv med for eksempel en børste før tapetsering.

Når du skjærer til tapetet, må du lage lengdene 5 cm for lange slik at du har litt å ta av hvis det må justeres litt. Det er viktig at du skjærer etter en linjal/vater slik at lengdene blir helt rette.

Her skal det brukes fire lengder grunnet glassfiberstrie. Det er nødvendig for en oppgave som denne, for å kunne rekke jobben i løpet av en helg.

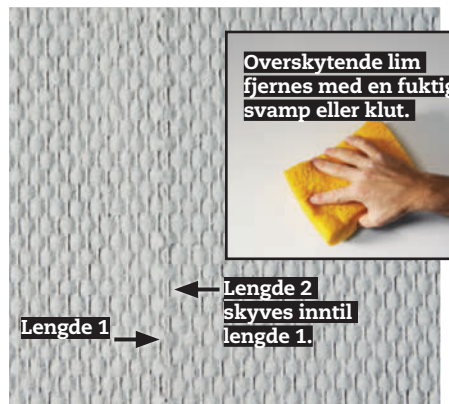

1 Legg på tapetet. Rull godt på med tapetlim på veggen. Start ovenfra, og legg den første lengden opp mot det gamle tapetet på den ene siden. Plasser tapetet, slik at det passer med de vannrette linjene i mønsteret.

Pass på så du ikke skjærer ned i gipsplatene.

3 Skjær til langs paneler og det gamle tapetet. Bruk en bred sparkel til å skjære etter med hobbykniven. Hold den slik at du kan skjære et rent snitt uten å komme til å skjære inn i tapetet som allerede sitter på veggen.

Overskytende lim fjernes med en fuktig svamp eller klut.

Lengde 1 → Lengde 2 skyves inn til lengde 1.

4 Skyv neste lengde inntil den første. Vær nøye når du skyver lengdene sammen, slik at linjene i tapetets struktur flukter både vannrett og loddrett. Hvis det blir for mye lim i skjøtene, så fjern dette med en gang.

2 Puss de sparklede skjøtene, slik at du får et helt jevnt underlag. Puss gjerne med et pussebrett som er så bredt, at det dekker hele skjøten. Pussepapir korn 80 er fint. Sparkle etter hvis nødvendig. Sparkelmassen tørker på et par timer.

2 Glatt over tapetet med en tapetkost. Start på midten, og glatt ut derfra, slik at det ikke blir luftbobler mellom vegg og tapetet. Skulle det bli en luftboble, må du løfte opp tapetet så mye som nødvendig og glatte ut igjen.

Slip skjøtene lett etter 1-2 timer. Bruk slipepapir korn 120.

5 Puss overgangene forsiktig mellom ny og gammel tapet hvis det er noen små ujevnheter. Deretter maler du først den nye vegg. Ta på godt med maling. Det blir penest hvis hele vegg får et strøk med maling til slutt.

“ Planlegging er kodeordet når du er i gang med oppgaver som denne. Det er mange forskjellige typer gjør det selv-arbeid i dette prosjektet, og du skal bruke mange forskjellige typer materialer. Og det er viktig at du utnytter tørketiden til å gjøre andre deler av prosjektet for å kunne rekke det hele på en helg.

En stripe akrylmasse i kanten mellom fotlister og vegg fullfører vegg. Overgangen mellom gammel og ny vegg kan kun sees av et meget godt trent øye.